

Naturstyrelsen Trekantsområdet
Att: Marc Hammer Holck

Kystdirektoratet
J.nr. 2026 - 11859
Ref. loufr
Den 29. januar 2026

Dispensation til hegning og klaplåger i forbindelse med etablering af ekstensiv græsning i Stagsrode Skov inden for strandbeskyttelseslinjen

Ansøgning

Der er søgt om dispensation fra naturbeskyttelseslovens¹ § 15 til etablering af hegning og klaplåger i forbindelse med etablering af ekstensiv græsning i Stagsrode Skov inden for strandbeskyttelseslinjen på ejendommen matr.nr. 23a Staksrode By, Barrit, Boller Staksrodevej 51, 7150 Barrit, Hedensted Kommune.

Afgørelse

Kystdirektoratet giver dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 65 b, stk. 1, jf. § 15, til det ansøgte.

Dispensationen gælder kun strandbeskyttelseslinjen. Ansøger skal selv undersøge, om projektet kræver tilladelse efter anden lovgivning.

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Lovgrundlaget for afgørelsen fremgår af bilag 1.

Vilkår for dispensation

Dispensationen er meddelt på følgende vilkår:

- Når græsning af arealet ophører skal hegnet og klaplågerne fjernes.

Afgørelsen kan påklages

Afgørelsen kan påklages inden for fire uger.

Dispensationen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet. Hvis der bliver klaget over afgørelsen, er dispensationen ikke gældende før klagesagen er færdigbehandlet. Kystdirektoratet giver direkte besked til ansøger, hvis der bliver klaget over afgørelsen.

Klagevejledning fremgår af bilag 2.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

Redegørelse for sagen

Naturstyrelsen Trekantsområdet har ansøgt om dispensation til etablering af hegning og klaplåger på matr.nr. 23a Staksrode By, Barrit, i forbindelse med etablering af ekstensiv græsning i Stagsrode Skov.

Den ansøgte matrikel er ca. 222,87 ha stor, fremstår med fredskov, og ligger delvist inden for strandbeskyttelseslinjen. Den ansøgte indhegning er planlagt til at være ca. 98 ha stor, hvoraf ca. 30 ha er beliggende inden for strandbeskyttelseslinjen.

Græsningsprojektet er i øjeblikket under sagsbehandling ved SGAV efter skovloven.

Et kort over den ansøgte matrikel ses på figur 1.

Et kort over den planlagte indhegning ses på figur 2.

Et kort over placeringen af den ansøgte indhegning og klaplåger ses på figur 3.

Et billede af den type klaplåge der etableres ses på figur 4.

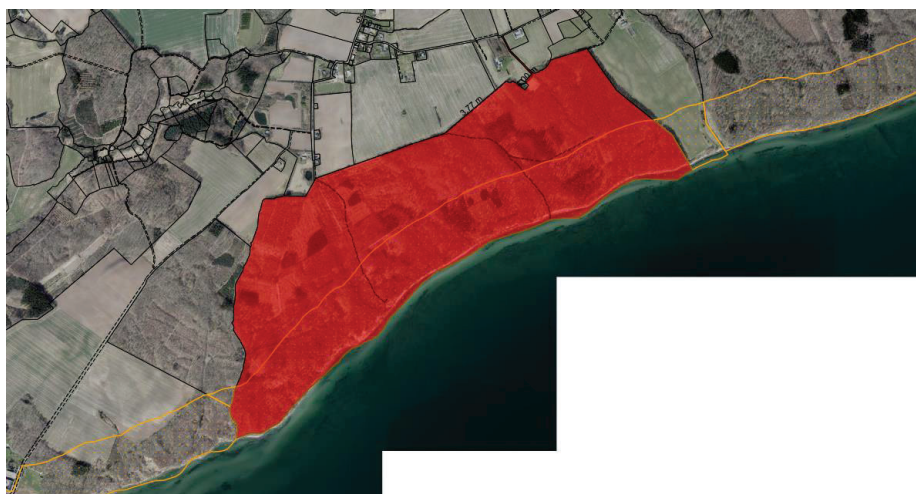

Fig. 2. Ortofoto 2025. Det strandbeskyttede areal er markeret med orange signatur. De sorte streger markerer de vejledende matrikelskel. Det røde område markerer den ansøgte matrikel.

Fig. 2. Tilsendt fra ansøger. Den grønne streg markerer Naturstyrelsens areal. Den røde streg markerer den planlagte indhegning.

Fig. 3. Tilsendt fra ansøger. Den røde streg markerer indhegningen. De grønne prikker markerer placeringer af klaplåger. De to grønne prikker længst mod syd (tættest på kysten) er beliggende inden for strandbeskyttelseslinjen.

Fig. 4. Tilsendt fra ansøger. Illustration af den type klaplåge der bliver etableret.

Ansøger har oplyst følgende:

”Ansøgning om tilladelse til etablering af ekstensiv græsning i Stagsrode Skov matr. Nr. 23a Staksrode By, Barrit i Hedensted Kommune.

Naturstyrelsen Trekantsområdet (NST) søger om tilladelse til at etablere græsning og opsætte hegn til dyrehold i dele af den statsejede Stagsrode Skov ifm. udlægning af skoven til urørt skov. Skoven er udpeget som fredskov og beliggende matr. Nr. 23a Staksrode By, Barrit i Hedensted Kommune. En andel af hegnet skal opsættes inden for strandbeskyttelseslinjen. Stagsrode Skov er en del af Natura 2000-området nr. 78, Skove langs nordsiden af Vejle Fjord, Habitatområde nr. 67, Skove langs nordsiden af Vejle Fjord samt Fuglebeskyttelsesområde nr. 45, Skovområde ved Vejle Fjord.

Formålet med græsningen

Etablering af ekstensiv skovgræsning bidrager til at skabe dynamik og variation i skovbilledet til fordel for flere dyre- og plantearter. Skovgræsningen bidrager til at vedligeholde lysninger og overgangszoner i skoven som ellers hurtigt ville gro til. Herved vedligeholdes de indre skovbryn i en længere periode, hvilket medfører en varieret rumlig struktur med små lysninger i skoven, med dertilhørende flere overgangszoner, som flere truede arter er tilknyttet. Bl.a. har der i Stagsrode Skov tidligere været Rødlig Perlemorsommerfugl, men dennes værtsplante viol findes netop i de mere lysåbne overgangszoner i skoven. Levevilkåren for viol er derfor afhængige af, at der sikres varme, lysåbne arealer i overgangszonerne.

Derudover kan græsningen bidrage til en større variation i træartssammensætningen ved at ændre betingelserne for selvfor yngelse og spiring af kimplanter end tilfældet er i en ugræsset skov. Særligt selvfor yngler ahorn sig i velvilligt i Stagsrode Skov, og ahorn kan efter lysstilling og rydninger blive helt dominerende uden efterfølgende behandling. Her vil græsning bidrage til at skabe mere variation i selvfor yngelsen og give andre mere langsomt voksende buske og træer bedre konkurrenceforhold.

For husdyrene selv giver skovdækket god velfærd i form af læ for regn, skygge, beskyttelse mod stikkende og bidende insekter og tørt leje.

Overordnet forventes skovgræsning at kunne bidrage med følgende elementer (afhængig af græsningstryk, artssammensætning og historik):

- Genskabe og vedligeholde mere lysåbne og varierede skov- og naturtyper
- Skabe en mere varieret rumlig struktur med små lysninger og indre skovbryn
- Hæmme skyggegivende opvækst omkring veterantræer
- Skabe mikrohabitater og medvirke til veteranisering af træer
- Give mulighed for dynamisk udvikling mellem mørke og lysåbne områder
- Øge dækning og variation af bundvegetation
- Øge mængde og kvalitet af tilgængeligt plantefoder og øge bærevnen til gavn for vildtet og andre planteædende dyr
- Skabe øget mulighed for, at kimplanter kan spire frem
- Bidrage til spredning af arter

Arealbeskrivelse

Stagsrode Skov er i sin helhed udlagt som urørt skov grundet forekomsten af sjældne og truede arter, herunder flere orkideer og svampe, som ikke kendes fra andre steder på Naturstyrelsens arealer. Særligt langs kysten, hvor der løbende sker skred, er der en stor dynamik som skaber gode livsbetingelser for sjældne og truede arter.

Arealet der er planlagt til skovgræsning er i øjeblikket præget særligt af store ege- og bøgebevoksninger, dertil er der flere bevoksninger med rødgran. Som led i naturgenopretningen i forbindelse med urørt skov er der sket en del fældninger i Stagsrode Skov.

Fældningerne er foretaget i overensstemmelse med Naturstyrelsens retningslinjer for urørt skov². Fældning af træer benyttes til at skabe dødt ved, variation, lysninger og skovrande, øge andelen af hjemmehørende træer og medvirke til at genoprette en mere naturlig sammensætning med blandede træarter og aldre. Ikke-hjemmehørende træer tages ud af skoven, mens hjemmehørende træarter bliver i skoven og efterlades som dødt ved til svampe og insekter mv.

I Stagsrode Skov er der især tale om bevoksninger med ær og nordmannsgran. Fældningerne har ikke til formål at lave lysåben natur, men at skabe lysninger af hensyn til lyskrævende arter.

² https://naturstyrelsen.dk/media/55apacd0/overordnede-retningslinjer-for-uroert-skov_justering-oktober22.pdf

Hugsten i bøge- og egeskoven er at betragte som en stærk, men almindelig tynding, som ikke kræver dispensation fra skovloven.

De sidste fældninger i Stagsrode Skov blev foretaget i foråret 2025 og er foregået uafhængigt af planlægningen af andre projekter i skoven, herunder græsning og hydrologi. På seneste ortofoto fremgår det hvor der er fældet ikke-hjemmehørende arter, da disse arealer nu fremstår lysåbne (bilag 3).

Hele den NST ejede skovdel er udlagt som fredskovspligtige arealer. Skoven indeholder flere beskyttede vandløb samt en enkelt beskyttet sø i form af voldgraven ved Staksevold, som er uden for det planlagte område til skovgræsning.

Dyretype og –tryk samt hegning

Den forslåede hegnlinje kan ses på bilag 1 og 2. Det samlede forslået areal er ca. 98 ha.

Der planlægges afgræsning med køer og/eller heste, med mulighed for eventuel helårsgræsning. Græsningstrykket vil være lavt med ca. 0,1 SK/ha (ca. 40-70 kg/ha), dog vil græsningstrykket blive tilpasset de faktuelle forhold på lokaliteten. Naturgenopretningen med fældninger i skoven har bidraget til at skabe flere lysåbne områder i skoven, som giver grobund for et større fødegrundlag for græssende dyr. Med tiden forventes størstedelen af disse områder dog at gro til i selvforyngt skov igen, men dog på en anden vis end en klassisk mørk produktionsskov. I stedet forventes en tilgroning ved selvforyngelse med græsning at give et skovbillede med lys til jordbunden og deraf højere fødegrundlag.

Efter behov ønskes græsningen suppleret med geder eller får i korte begrænsede perioder.

Hegnet vil blive etableret med tre-fire tråde med hegnsplæ af ubehandlede holdbare træsorter som robinie. Ved alle eksisterende stier vil der blive opsat klaplåger og ved eksisterende veje etableres færister/led og klaplåger.

Publikum og øvrige indretninger

Stagsrode Skov hører til blandt Naturstyrelsens Trekantområdets mere besøgte skove. Den primære adgang til skoven sker via parkeringspladserne ved Stenhøj Strand tæt på kysten.

Nær kysten ligger en stor lejrplads (Randskovpladsen), en shelterplads og en primitiv teltplads. Ved Stenhøj Strand giver en trappe adgang til stranden.

Tre afmærkede vandrerruter på mellem 2,5 og 5 km leder rundt i skoven. Alle stierne har forløb langs kyststrækningen, men leder også forbi Bjergfaldene og fortidsmindet Staksevold.

Flere udsigtspunkter langs kysten giver flotte kig ud over fjordlandskabet og den dramatiske kyststrækning.

Hegnets placering på indersiden af skovvejene gør det muligt at gå langs kysten og komme til shelterne fra parkeringspladsen uden at skulle ind i det

hegnede område. Ved markerede stier opsættes klaplåger, således offentlighedens adgang opretholdes. Derudover etableres 1-2 færister ved Midtervej for at sikre adgang til køretøjer i det hegnede område.

Kulturhistorie og landskab

Der findes ingen fredede fortidsminder på arealet planlagt til skovgræsning. Der er dog flere beskyttede jorddiger, som vil blive beskyttet gennem løbende tilsyn og om nødvendigt opfølgende adfærdsregulerende tiltag.

Natura 2000-områder og bilag IV-arter

Projektområdet ligger inden for Natura 2000-område N78 Skove langs nordsiden af Vejle Fjord, der består af habitatområde H67 Skove langs nordsiden af Vejle Fjord og fuglebeskyttelsesområde F45 Skove langs nordsiden af Vejle Fjord.

Området er specielt udpeget for at beskytte de store, sammenhængende skovområder og de tilknyttede lysåbne plantesamfund langs kysten. Området rummer over 5% af det samlede areal af skovnaturtyperne bøg på muld og bøg på kalk inden for Natura 2000-områder i den biogeografiske region.

(...)

Både i Natura 2000-planen og handleplanen nævnes et større fokus på naturlige processer/dynamikker, for at skabe robusthed for områdets udpegningsgrundlag. En indsats herunder som Naturstyrelsen arbejder med er naturgenopretning mhp. urørt skov, hvor der er ønsket at skabe rammer for en selvstående og selvforvaltende natur. Et af virkemidlerne i naturgenopretningen er græsning, hvorfor Naturstyrelsen i handleplanen har forslået græsning bl.a. i dele af Stagsrode Skov.

Naturtyper

Inden for det planlagte område med skovgræsning findes skovhabitatnaturtyperne bøg på muld (9130) og ege-blandskov (9160). I den restende del af den NST ejede del af Stagsrode Skov findes desuden skovhabitatnaturtyperne bøg på kalk (9150) og elle- askeskov (91E0) samt de lysåbne naturtyper kystklint/klippe (1230) og kildevæld (7220).

Det er Naturstyrelsens vurdering, at etablering af skovgræsning er et væsentligt virkemiddel til en mere varieret skovstruktur, som vil sikre plante- og dyrelivet bedre vilkår i skoven og derigennem bidrage til at sikre skovhabitatnaturtyperne god tilstand. Tilmed kan skovgræsningen potentielt bidrage til sikring af ege-blandskov i området, ved skabelse af spirebede for eg, som ellers har svært ved naturlig selvfornyelse uden en hvis grad af forstyrrelse af jordbunden. Skovgræsningen forventes derfor at bidrage med udvikling af nye områder med kortlagte skovnaturtyper i fremtiden, særligt ved de områder hvor der ifm. naturgenopretningen er sket rydning af ikke-hjemmehørende træarter.

Hvis der derimod ingen afgræsning foretages i skoven, er det Naturstyrelsens vurdering, at ege-blandskov med tiden vil forsvinde i den urørte skov, da den i stedet vil udvikle sig til en mere mørk skov med dominans af bøg og ahorn.

Græsning ses derfor som et væsentligt virkemiddel til bevarelse af egeskoven i fremtiden.

Det vurderes desuden, at der ved stormfald og opvækst af stikkende buske som brombær, roser og mv. vil opstå områder, hvor dyrene ikke vil være i stand til at nå og dermed nedbide træerne, indtil de er vokset over dyrenes bidhøjde. Dette vil derfor bidrage til områder af skoven, som naturligt bliver urørt for dyrenes påvirkning.

Hvepsevåge

Hvepsevåge yngler i Danmark primært i ældre, større løvskove, hvor reden placeres i de mere lysåbne dele af skoven. Ynglefuglene fouragerer i umiddelbar nærhed af yngleområdet i lysåbne områder som enge, moser og skovlysninger. Arten blev i NOVANA-programmet for første gang overvåget i området i 2018, hvor der blev registreret to ynglepar i løvskovene i den østlige del af området (Stagsrode Skov).

Der vurderes at være store arealer med velegnet, uforstyrret løvskov til placering af artens rede samt velegnede fourageringsområder i og omkring dette fuglebeskyttelsesområde. Da der desuden ikke vurderes at være lokale trusler mod arten vurderes der fortsat at være gode muligheder for at arten kan fastholde eller øge sin bestand i området. Skovgræsningen kan desuden bidrage med at skabe mere vedvarende lysninger til fordel for hvepsevåge. Arten vurderes ikke at være sårbar over for de forstyrrelser, som de græssende dyr vil kunne bidrage med.

Stor vandsalamander og padder generelt

Levesteder for stor vandsalamander er kortlagt ved de to habitatsøer under 5 ha i den vestlige del af skoven. Tilstanden for de to kortlagte levesteder er vurderet som moderat. Her er der ingen overlap med skovgræsningsprojektet og stor vandsalamander forventes derfor ikke påvirket.

Padder er følsomme over for bl.a. tilgroning, overskygning, forekomst af fisk samt andehold.

Skovgræsningen vurderes sandsynligvis at medføre flere mikrohabitater, der kan medføre et øget udbud af insekter, der kan fungere som føde for padderne.

Andre arter på udpegningsgrundlaget

Skæv vindelsnegl, bæklampret og isfugl er på udpegningsgrundlaget, arterne er dog ikke registreret i Stagsrode Skov, men er fundet i skovene længere mod vest langs Vejle Fjord. Bæklampret er registreret to steder i Ulbæk som et lille vandløb øst for Assendrup Skov, mens skæv vindelsnegl er registreret i kystnær kalkholdig grå/grøn klit ved Træskohage og på strandvoldsnatur i Rosenvold. Isfugl er også registreret ved Rosenvold.

Flagermus

I Stagsrode Skov er der forekomster af en række flagermus arter, der er på Habitatdirektivets bilag II og IV. Der er tale om syv arter af flagermus (dværgflagermus, brun langøre, sydflagermus, frynseflagermus, pipistrelflagermus, troldflagermus og brunflagermus) der er registreret på

arter.dk. Arterne er observeret spredt i skoven, både i den vestlige, østlige og midterste del.

Rastesteder for flagermus varierer over året, og varierer desuden mellem de enkelte arter. I skovmiljøer er rastestederne især knyttet til hulheder og barksprækker i træer, som især forekommer på gamle træer. Da aktiviteterne ikke indebærer, at der fældes gamle eller store træer vurderes der ikke at være en påvirkning.

Skovgræsningen vurderes sandsynligvis at medføre flere mikrohabitater, der kan medføre et øget udbud af insekter, der kan fungere som føde for alle arter af de registrerede flagermus i området. På samme tid vurderes græsningsintensiteten at være så tilpas lav, at overgræsning og dermed negative påvirkninger af fourageringsområderne undgås.

Samlet vurdering

Samlet vurderer Naturstyrelsen at projektet bidrager til målopfyldelse af Natura 2000 planen. Projektet bidrager til at øge variation og udbredelsen af habitatnaturtyperne og ses som et vigtigt virkemiddel til bevarelse af egeskoven i et længere tidsperspektiv.

Tidsplan og økonomi

Hegningen til afgræsning planlægges etableret i 2026.

Forvaltningsplanen for urørt skov i Stagsrode kan ses på

<https://naturstyrelsen.dk/vildere-natur/uroert-skov/forvaltningsplaner-for-uroert-skov>

Naturstyrelsen afholder alle udgifter til projektet. Der er bevilliget midler fra LIFE Open Woods til etablering af hegningen, hvortil projektet af finansieringsmæssige årsager gerne skal opsættes i løbet af 2026.

Forhold til andre projekter og anden lovgivning

I Stagsrode Skov planlægges genopretning af den naturlige hydrologi ifm. udlægningen til urørt skov, hertil er der ligeledes søgt om dispensation ved Kystdirektoratet med sags. nr. 2025-37233.

Naturstyrelsen har modtaget afgørelse efter miljøvurderingsloven til SGAV og sagen blev afgjort d. 13.01.2026, <https://sgav.dk/alle-nyheder/annonceringer/2026/jan/s-21-afgoerelse-om-hydrologiprojekt-i-staksrode-skov>

Græsningsprojektet er i øjeblikket under sagsbehandling ved SGAV efter skovloven.

Bilag 1

Stagsrode - Skovgræsning

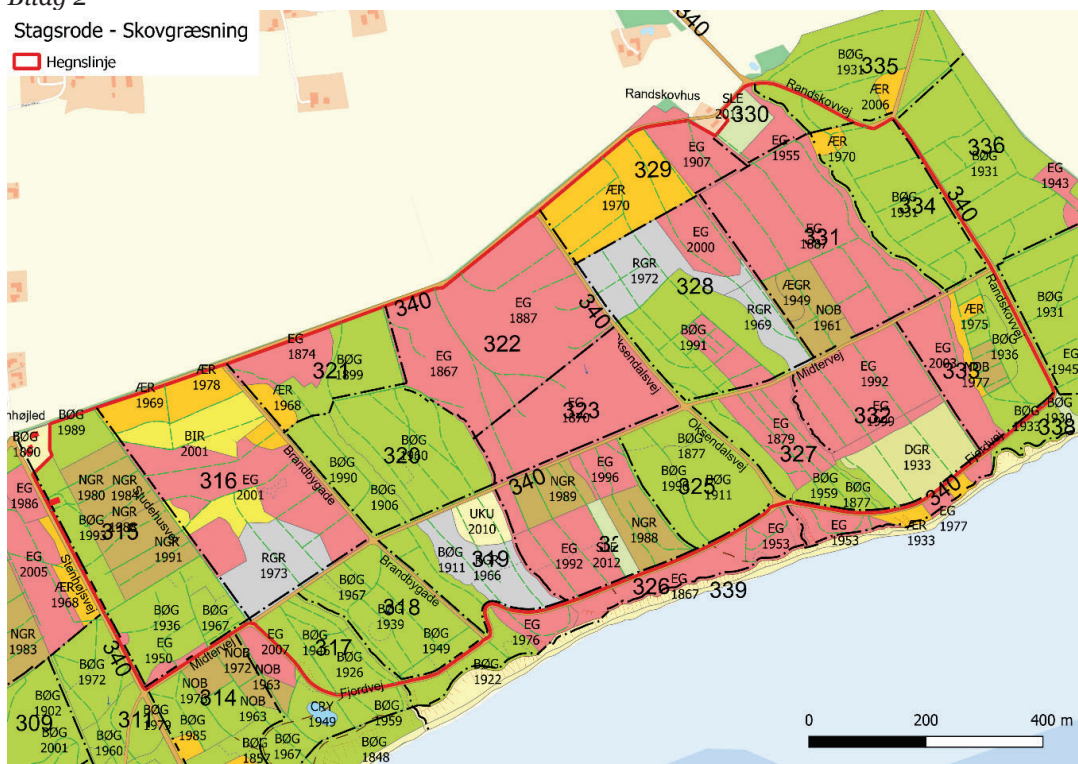
- Hegnslinje (98 ha)
- Naturstyrelsens areal (218 ha)
- Fredskov

Bilag 2

Stagsrode - Skovgræsning

- Hegnslinje

Bilag 3

Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse

I behandlingen af en ansøgning om dispensation fra strandbeskyttelseslinjen skal Kystdirektoratet vurdere, om det ansøgte kan påvirke Natura 2000-områder eller dyre- og plantearter på habitatdirektivets bilag IV. Læs evt. mere herom i bilag 1.

Natura 2000

Det ansøgte ligger i Natura 2000-område nr. 78 Skove langs nordsiden af Vejle Fjord. Natura 2000-området omfatter habitatområde nr. 67 og fuglebeskyttelsesområde nr. 45.

Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området ses i bilag 3.

Inden for den planlagte indhegning er der kortlagt skovhabitatnaturtyperne bøg på muld (9130) og ege-blandskov (9160). Uden for indhegningen er der på matriklen kortlagt skovhabitatnaturtyperne bøg på kalk (9150) og elle-askeskov (91E0), samt de lysåbne habitatnaturtyper kystklint/klippe (1230) og kildevæld (7220).

Det fremgår af Natura 2000-planen, at området er specielt udpeget for at beskytte de store, sammenhængende skovområder og de tilknyttede lysåbne plantesamfund langs kysten. I området findes bestande af og velegnede levesteder for hvepsevåge, stor vandsalamander og bæklampret.

I Natura 2000-planen fremgår både generelle og områdespecifikke retningslinjer for arbejdet med at sikre gunstig bevaringsstatus for de naturtyper og arter, som direktiverne omfatter. Det fremgår blandt andet, at der skal ”sikres en skovnaturtypebevarende drift og pleje, også til gavn for tilknyttet fugleart”, at ”der arbejdes på at opnå størst mulig naturmæssig robusthed og sammenhæng i områdets natur ved at sikre større driftsenheder af lysåbne naturtyper og skovnaturtyper”, samt at ”urørt skov (permanent ophør af drift mv.) kan være en mulighed af hensyn til naturtyper og tilknyttede arter og fugle. Ved udlæg til urørt skov skal der tages hensyn til levesteder for særligt følsomme arter”.

I Natura 2000-handleplanen fremgår det, at et tiltag der kan gavne arterne bøg på muld (9130) og ege-blandskov (9160) er en indsats med etablering af urørt skov. Det fremgår ligeledes, at en målsætning i Natura 2000-plejeplanen er sikring af naturlig dynamik og variation, og at en indsats under denne målsætning er naturgenopretning mhp. urørt skov. Naturgenopretningsperioden kan indebære udtag af ikke-hjemmehørende træer, genopretning af naturlig hydrologi og skovgræsning.

I Natura 2000-handleplanen fremgår det, at der i Natura 2000-området findes stabile bestande og velegnede levesteder for hvepsevåge og isfugl, samt skæv vindelsnegl. Der vurderes ikke at være væsentlige trusler mod arter og fugle.

Hvepsevåge yngler i Danmark hovedsageligt i ældre, større løvskove, hvor reden ofte placeres i de mere lysåbne dele. De fouragerer i – eller i nærheden af – skoven, samt i enge og moser. Det formodes, at en af de største trusler for arter er forstyrrelse i yngletiden, hvor arten er meget sky.

Området, hvor der er ansøgt om dispensation til etablering af hegning, benyttes i forvejen rekreativt, og det vurderes ikke, at græsning i området vil medføre en større forstyrrelse af arten. Det vurderes derimod, at græsning kan medføre flere lysåbne områder i skoven, hvilket kan være en fordel for hvepsevågen.

Isfugl yngler i Danmark i skrænter, herunder kunstige, i nærheden af dens fødesøgningsområder, der er klare åer og søer med en rig fauna af småfisk.

I Natura 2000-handleplanen fremgår det, at indsatsen for isfugl er omkring Rohden Å, der ligger ca. 8,5 km vest for den ansøgte indhegning.

Det vurderes på denne baggrund, at den ansøgte indhegning ikke vil have en negativ påvirkning på isfuglen. Det er yderligere indgået i vurderingen, at den ansøgte indhegning ikke vil have en negativ påvirkning på søer, åer eller skrænter.

Bæklampret er registreret ca. 11,9 km mod vest i Rohden Å. I Natura 2000-handleplanen fremgår det, at indsatsen for bæklampret er her, både i hovedforløbet og flere tilløb. Det vurderes ikke, at den ansøgte indhegning vil have en negativ påvirkning på bæklampret.

Skæv vindelsnegl er registreret ca. 2,8 km mod vest fra den ansøgte indhegning, i et område med de lysåbne naturhabitattyper surt overdrev (6230) og strandvold med flerårige planter (1220). Det fremgår af Natura 2000-planen, at skæv vindelsnegl findes på kystnære lokaliteter i området. Det vurderes, at den ansøgte indhegning ikke vil have en negativ påvirkning på skæv vindelsnegl.

Stor vandsalamander yngler i vandhuller af meget forskellige størrelser og typer. Arten kan findes ynglende i vandhuller under tilgroning, men der skal være sol på næsten hele vandfladen for at bestanden kan klare sig på længere sigt. Der ligger to søer mellem 700 m og 1 km sydvest for den ansøgte indhegning. Søerne er under 5 ha, næringsrige, og i moderat tilstand. Søerne er herudover omkranset af træer. Den ansøgte indhegning har hverken en direkte eller indirekte effekt på de to søer, hvorfor det vurderes at hegnet ikke vil have en negativ påvirkning på arten.

Det er Kystdirektoratets vurdering, at det ansøgte ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke Natura 2000-området væsentligt negativt. Ved vurderingen er der særligt lagt vægt på, at der er ansøgt om dispensation til etablering af hegning, der skal gøre det muligt at foretage skovgræsning i forbindelse med naturgenopretning af urørt skov, hvilket vil have en positiv effekt på de kortlagte skovhabitatnaturtyper. Det ansøgte vil således efter Kystdirektoratets vurdering have en delvist positiv påvirkning på de naturtyper, levesteder og/eller arter, som området er udpeget for at bevare, og der er derfor ikke behov for en nærmere konsekvensvurdering.

Bilag IV-arter

På baggrund af et generelt kendskab til bilag IV-arters forekomst i Danmark og deres valg af levested samt gennemgang af offentlige databaser, vurderer Kystdirektoratet, at lokaliteten er et potentielt levested for bilag IV-arter.

Der er på arter.dk registreret observationer af følgende arter i de to nærmeste 10x10 km kvadrater: marsvin, odder, stor vandsalamander, hvidnæse, og flere arter af flagermus.

Det ansøgte projekt påvirker hverken søer, vandløb eller havet, hvorfor det vurderes ikke at have en negativ påvirkning på marsvin, odder, stor vandsalamander og hvidnæse.

Da der hverken fjernes bygninger eller fældes gamle træer i forbindelse med det ansøgte, er det Kystdirektoratets vurdering, at det ikke vil have en negativ påvirkning på de arter af flagermus der måtte være i området.

Kystdirektoratet vurderer på denne baggrund, at det ansøgte projekt ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Begrundelse for afgørelsen

Det ansøgte ligger inden for strandbeskyttelseslinjen og forudsætter derfor dispensation efter naturbeskyttelsesloven.

Naturbeskyttelseslovens § 15, stk. 1, indeholder et generelt forbud mod at foretage ændring i tilstanden af strandbredder eller af andre arealer, der ligger mellem strandbredden og strandbeskyttelseslinjen. Der må f.eks. ikke placeres bebyggelse, ske beplantning eller terrænændringer, etableres hegn eller placeres campingvogne og lign., og der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

Formålet med bestemmelsen er at sikre en friholdelse af strandene og de umiddelbart bagvedliggende kystområder mod indgreb, der ændrer den nuværende tilstand og anvendelse.

Hegn

Kystdirektoratet bemærker, at forbuddet i § 15, stk. 1, jf. 15 a, stk. 1, nr. 3, ikke gælder for sædvanlig hegning på jordbrugsejendomme. Eftersom den ansøgte matrikel ikke er noteret som landbrug, falder den ansøgte indhegning ikke ind under undtagelsesbestemmelsen, hvorfor den skal behandles jf. den restriktive dispensationsadgang i § 65 b, stk. 1.

Efter naturbeskyttelseslovens § 65 b, stk. 1, kan der kun i særlige tilfælde meddeles dispensation fra strandbeskyttelseslinjen. Der kan derfor kun dispenseres, hvis særlige forhold taler for det, herunder hvis der er tale om et nødvendigt formål, som bør gå forud for den generelle beskyttelsesinteresse, og der ikke ved en dispensation skabes præcedensvirkning i strid med det generelle formål med reglerne. Bestemmelsen administreres i praksis meget restriktivt.

Der kan i visse tilfælde, hvis ikke kystlandskabelige hensyn taler imod, dispenseres til hegning i forbindelse med naturpleje og/eller beskyttelse af områder, der er registreret med § 3-beskyttet natur eller kortlagt habitatnatur.

Kystdirektoratet vurderer, at der er tale om et særligt tilfælde, der kan opnå dispensation jf. § 65b, stk. 1. Der er i vurderingen lagt vægt på, at den ansøgte indhegning er en nødvendig del af et større naturforbedrende projekt, hvor der skal foretages skovgræsning som led i naturgenoprettelse af urørt skov. Det er indgået i vurderingen, at det ansøgt vil have en positiv påvirkning på de kortlagte skovhabitatnaturtyper bøg på muld (9130) og ege-blandskov (9160).

Kystdirektoratet vurderer herudover, at der ikke er kystlandskabelige hensyn der taler mod en dispensation. Der er i vurderingen lagt vægt på, at der forløber en sti søværts den ansøgte indhegning, samt at der er fredskov mellem stien og kysten.

Klaplåger

Det fremgår af lovbemærkningerne til en ændring af naturbeskyttelsesloven i 1994 - "kystloven" - at det vil være muligt at opnå dispensation fra strandbeskyttelseslinjen til at etablere mindre foranstaltninger til støtte for friluftslivet og dermed til fremme af turismen. Mindre foranstaltninger er f.eks. toiletbygninger, informationstavler og skilte samt andre beskedne opholdsfaciliteter. Det er en forudsætning for at opnå dispensation, at anlægget placeres og udføres under hensyntagen til den omgivende natur.

Kystdirektoratet vurderer, at de ansøgte klaplåger er sådanne støttepunkter til friluftslivet, som der sigtes til med lovbemærkningen. Der er i vurderingen lagt vægt på, at klaplågerne er mindre anlæg, der skal sørge for at offentligheden stadig har adgang til det indhegnede område der naturplejes. Der er yderligere lagt vægt på, at klaplågerne etableres i tilknytning til eksisterende stier.

Kystdirektoratet vurderer herudover, at der ikke er kystlandskabelige hensyn der taler mod en dispensation. Der er i vurderingen lagt vægt på, at der forløber en sti søværts de ansøgte klaplåger, samt at der er fredskov mellem stien og kysten.

Kystdirektoratet har vurderet det ansøgte i forhold til international lovgivning om naturbeskyttelse og konkluderet, at der ikke er hensyn, der taler afgørende imod det ansøgte. Se afsnittet "Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse".

Kystdirektoratet giver på denne baggrund dispensation til etablering af hegning og klaplåger.

Med venlig hilsen

Louise Marie Frandsen
Kystdirektoratet
+45 20 84 98 42
loufr@kyst.dk

Bilagsliste:

- Bilag 1: Lovgrundlag
- Bilag 2: Klagevejledning
- Bilag 3: Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området

Afgørelsen er også sendt til:

- Hedensted Kommune, mail@hedensted.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Hedensted, dnhedensted-sager@dn.dk
- Friluftsrådet centralt: fr@friluftstraadet.dk
- Friluftsrådet, Kreds Søhøjlandet, soehoejlandet@friluftstraadet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og dof@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Hedensted, hedensted@dof.dk
- Dansk Botanisk Forening, Jyllandskredsen, nbu_jyl@botaniskforening.dk
- Dansk Kano og Kajak Forbund, miljo@kano-kajak.dk
- Danmarks Jægerforbund, sager@jaegerne.dk
- Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, mail@sgav.dk

Afgørelsen offentliggøres desuden på Kystdirektoratets hjemmeside, www.kyst.dk.

Bilag 1: Lovgrundlag

Naturbeskyttelsesloven

Af naturbeskyttelseslovens³ § 15 fremgår, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af strandbredder eller af andre arealer, der ligger mellem strandbredden og strandbeskyttelseslinjen. Formålet med bestemmelserne om strandbeskyttelse er at sikre, at arealerne nær kysten bevares så uberørte som muligt. Hermed varetages landskabelige, biologiske og rekreative hensyn.

Forbuddet mod tilstandsændringer betyder bl.a., at der ikke må opføres bebyggelse, foretages terrænændringer eller etableres beplantning inden for strandbeskyttelseslinjen. Der må heller ikke etableres hegn, placeres campingvogne og lignende, og der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

En række ændringer er dog umiddelbart undtaget fra forbuddet. Undtagelserne fremgår af lovens §§ 15 a og 15 b. Kystdirektoratet har desuden mulighed for at dispensere til visse anlæg, eller hvis der er tale om et særligt tilfælde, jf. lovens § 65 b.

Af hensyn til de nationale interesser, der er knyttet til kystområderne, administreres bestemmelserne om strandbeskyttelse meget restriktivt. Der dispenseres desuden kun, når dispensationen vil være uden konsekvenser for den fremtidige administration af strandbeskyttelseslinjen.

Lovgivning om international naturbeskyttelse

Ifølge habitatbekendtgørelsen⁴ skal Kystdirektoratet, før der gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, vurdere om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt (en væsentlighedsvurdering). Direktoratet vurderer i den forbindelse, om det ansøgte kan påvirke områdets naturtyper og levesteder samt de arter, som området er udpeget for at bevare. Hvis det ikke kan udelukkes, at det ansøgte kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

Kystdirektoratet er desuden forpligtet til at varetage beskyttelseshensyn til en række dyr og planter (arter på habitatdirektivets bilag IV) over alt i landet, det vil sige uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder eller udenfor. Der kan ikke gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de pågældende dyrearter eller ødelægge de pågældende plantearter.

³ Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

⁴ Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Bilag 2: Klagevejledning

Kystdirektoratets afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentliggjort på vores hjemmeside, regnes fristen dog altid fra offentliggørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- offentlige myndigheder
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Der klages via Klageportalen, der kan findes på www.naevneneshus.dk, eller alternativt på www.borger.dk og www.virk.dk. Der logges ind med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer i gebyr at indgive en klage. Betaling foregår via Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Kystdirektoratet. Kystdirektoratet videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.

Bilag 3: Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 78, Skove langs nordsiden af Vejle Fjord

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 67		
Naturtyper:	Strandvold med enårige planter (1210)	Strandvold med flerårige planter (1220)
	Kystklint/klippe (1230)	Strandeng (1330)
	Forklit (2110)	Grå/grøn klit* (2130)
	Klitlavning (2190)	Kransnålalge-sø (3140)
	Næringsrig sø (3150)	Brunvandet sø (3160)
	Vandløb (3260)	Kalkoverdrev* (6210)
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)
	Hængesæk (7140)	Kildevæld* (7220)
	Rigkær (7230)	Bøg på mor med kristtorn (9120)
	Bøg på muld (9130)	Bøg på kalk (9150)
	Ege-blandskov (9160)	Stilkeke-krat (9190)
	Skovbevokset tørvemose* (91D0)	Elle- og askeskov* (91E0)
Arter:	Skæv vindelsnegl (1014)	Bæklampret (1096)
	Stor vandsalamander (1166)	

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlaget er gennemgået i 2018-22. Skovbevokset tørvemose (91D0) er ikke til stede i habitatområde H67. Den nævnte naturtype gennemgås derfor ikke yderligere.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 45		
Fugle:	Hvepsevåge (Y)	Isfugl (Y)

Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

(fra [Natura 2000-planen 2022-27](#))